

I England fortsetter den livlige offentlige debatten om krigsførselen som er blitt framkaldt av nederlaget i Det fjerne Østen, av regjeringsdannelsen og den forestående våroffensiv. Innenfor alle kretser gjør det seg gjellende en stigende optimisme, - en for sterk optimisme etter enkeltes mening. Men både i Underhuset og i pressen fortsetter den åpenhjertede kritikken. Det som nå særlig står i forgrunnen i debatten er det sociale grunnlaget for krigsproduksjonen og det indiske spørsmålet. Fra flere hold er India-politikken blitt sterkt angrepet.

Et annet spørsmål som er sterkt fremme i debatten er de problemene som verden vil bli stilt overfor etter krigen. Blandt annet har Stafford Gripps betonet at de sociale, økonomiske og politiske forandringer som må gjennomføres, må være meget vidtgående, men samtidig understreket han at England som ethvert annet land, må gjennomføre dem utfra sine egne forutsetninger. Andre har kommet inn på det Folkeforbundet som må skapes etter krigen og som må bygge på et overordentlig inntimt samarbeide mellom England, U.S.A. og Sovjetsamveldet samt Kina, som i fellesskap vil være istand til å skape grunnlaget for en verdens sivilisasjon, hvor også de små land vil få sin likeberettigede plass. Mellom Jugoslavia og Hellas, og Mellom Tsjekoslovakia og Polen er det alt inngått politiske unioner som peker mot en politisk og økonomisk enhet av hele det brokete Øst-Europa. Forhandlinger har også pågått mellom den Norske og Nederlandske regjering og mellom disse og den Engelske og Amerikanske regjering.

Når det gjelder den umiddelbare krigssituasjon, gjelder debatten særlig sjøkrigen og den kommende våroffensiv. Både Churchill og Roosevelt innrømmet i sine siste taler at tapene til sjøs hadde vært meget store i de siste måneder, men det foreligger ennå ingen tall. Det er ikke først og fremst de store konvoiene det går ut over, her er tapene fremdeles under 2%, men særlig skipsfarten i amerikanske farvann. U.S.A. har valgt å sette størstedelen av sin marine og sine marinefly inn på beskyttelsen av de krigsviktige konvoier, og heller bare tomme tapene inntil en effektiv kamp mot de tyske ubåtene kan settes inn.

Inntil utgangen av 1941 hadde de allierte tapt 8,5 millioner tonn mens akslemaktene hadde tapt 4,5 millioner (pluss 110 krigsskip). De allierte disponerer imidlertid ennå mellom 45-50 millioner tonn, og i 1942 vil U.S.A. bygge 800 skip på ialt 8 millioner tonn, mens England vil bygge 350 skip. Når det gjelder krigsskip, er situasjonen ennå lysere. Nettopp i disse dager er to nye Engelske slagsskip på 36.000 tonn. "Howe" og "Anson" ferdige til å tre i funksjon. Ellers gir den kommende våroffensiv anledning til mange slags ansvarlige og uansvarlige uttalelser. Det er den alminnelige mening i London at det tyske angrepet i Middelhavet vil sette inn for offensiven i Ukraina. Hovedoppgaven for diktaturstatene er nå dels å erobre oljefeltene i Den nære Østen, dels å etablere en sjøforbinnelse mellom Tyskland og Japan for utveksling av krigsmateriell og råstoffer. Fra påktdelig hold blir det ellers meldt om uoverensstemmelser mellom Tyskland og Japan, som blandt annet kom til uttrykk i det siste møte i tremaktpaktens råd.

Agitasjonen om en størstillet våroffensiv for de alliertes vedkommende i løpet av våren, blir av mange betegnet som uansvarlige ønskedrømmer. Noen avgjørende offensiv er de under ingen omstendighet istand til å innlede. Men like sikkert er det at de ser ut til å forberede ganske store aksjoner av offensiv karakter, enten de nå vil foregå som en direkte hjelp til russerne eller ved avledningsskjoner på andre fronter. Den britiske fallskjermaksjon på den nord-franske kysten, nord for Le Havre, er i denne forbindelse ikke uten interesse. Det betydningsfulle er ikke den radiotelefonstasjonen som ble nedlagt, det var nokk ikke hensikten alene, men at et relativt lite antall fallskjermtropper kunne sette seg fast på den franske kysten, ta med seg fanger og komme velberget tilbake igjen.

- 2 -

Både i engelske, tyske og nøytrale kretser har en mulig alliert aksjon på ishavsfronten vært grundig drøftet. Hensikten med en slik aksjon er innlysende. I U.S.A. har det i kringkastningen vært hevdet at de allierte forbereder en aksjon mot Nord-Norge, og at dette bl. a. har vært oppre til debatt i et hemmelig møte i Underhuset. Sikkert er det i hvert fall at tyskerne selv forbereder seg på en slik aksjon. De tyske troppene her i landet har i den siste tid fått store forsterkninger, bl. a. av fullt utstyrt karnavdelinger, som holdes i slarberedsskap, og inskrenkingen av jernbanetrafikken og liknende restriksjoner må også delvis sees i denne sammenheng. Todts etterfølger, Speer, er kommet til landet for å bygge en ny "Westwall", som skal sperre en frerøynning både østover og sørover i landet.

Disse ryktene har skapt stor oro i Sverige som i høy grad vil bli berørt av en slik aksjon, og den svenske presse er full av alle slike formodninger. Man diskuterer også de problemer som vil oppstå ved en eventuell fiasko kapitulasjon. Bemerkeelsesverdig er den nye kraftige understrøkning av Sveriges nøytralitet, som først og fremst har en sterk brodd mot de allierte, mens muligheten for en tysk krenkelse av nøytraliteten ikke lenger er oppre til debatt i samme grad. Sverige har gjennomført en sterk forsterkning av nøytralitetsvakten, og det er også blitt truffet en rekke andre militære forholdsregler.

En må imidlertid være klar over at en foreløbig bare har rykter å holde seg til. De kan være en alminnelig taklegging for de tyske forberedelsene til helt andre aksjoner, og det er ingen tvil om, særlig når det gjelder Sverige, at tyskerne spekulerer i slike rykter. Det er naturligst å oppfatte de tyske forberedelser som nå blir truffet langs svensk grensen som alminnelige sikkerhetsforanstaltninger. I hvert fall må ingen la rykter få bestemme folks handterate her i landet - noe som det utvilsomt har vært en viss tilbøyelighet til - selv om det eksisterer et visst grunnlag for ryktene, kan situasjonen kanskje helst forandre seg.

Men i alle fall må en kunne gå ut i fra at de allierte har planer ferdige til å slå til et eller annet sted når kampene bryter ut på østfronten. Hvordan begivenhetene vil komme til å arte seg, kan ingen vite, men det er viktig å holde fast at det ikke er noen mulighet for at krigen blir avgjort i denne omgang.

Østfronten.

Russerne melder stadig at de har initiativet, at de gjenerobrer nye områder og tilføyer fienden store tap. Likevel har en inntrykk av at det på de fleste frontavsnitt i øyeblikket er inntratt en stilstand før det store sammenstøt til våren. Det er åpenbart for tiden bare små russiske styrker som settes inn, mens de store armeene holdes påret til å settes inn i det rette øyeblikk. Meldingene om de store mengder russisk krigsmateriell som samles på de avgjørende punkter er meget imponerende. På den andre siden har tyskerne klart å gjennomføre vinterens defensivkrig ganske bra, og strategisk er de ikke nevneverdig svekket andre steder enn på Moskvafronten. Avgjørelsen av varoffensiven på østfronten vil kanskje bli avhengig av i hvilken grad de allierte er istand til å komme til effektiv hjelp, og en kan gå ut i fra at de problemene som har reiser seg, ikke blir oversett. Et voldsomt slag har nå rast en uke omkring Starje. Russa sør for Ilmensjøen, hvor russerne har omringet general Buschs 16. armee, som skal omfatte henved 100 000 mann. Tyskerne har allerede hatt store tap, og forsøkene på å føre fram forsterkninger og fornyninger med fly har hittil bare resultert i et overordentlig stort antall nedskutte tyske fly. En må sikkert gå ut i fra at tyskerne vil gjøre hva de kan for å komme til undsøtt, da en fullstendig russisk seier i dette slaget vil være en katastrofe både for beleirerne av Leningrad og for de tyske troppene som kjemper på midtavsnettet.

Forøvrig foregår de hardeste kampene om Doregobasj som ligger halvveis mellom Smolensk og Vjasma. Tyskerne har satt inn en kraftig motoffensiv for å hindre at de tyske armeene ved Vjasma og Rsjov blir omringet. De to armeene som nærmer seg Smolensk fra nord og sør, står nå bare 80 km. fra hverandre. Det blir meldt fra russisk hold at geriljetropper har trått inn i byene Vjasma og Orsk og voldt betydelig skade på tyske forsværker.

Hårde kamper raser også i Poltava-avsnittet, hvor Timosjenko søker å avskjære forbindelsen til Charkow. Ved Asov-havet har det funnet sted en ny russisk landgang bak de tyske linjene. På Krim har russerne i en uke holdt ligang en voldsom offensiv, både fra Kertsj og fra Sebastopol, og det er tydelig at situasjonen her begynner å bli prekær for de tysk-rumenske styrker.

Libya.

I Nord-Afrika er det fremdeles stillstand i kampene, mens begge parter fører fram forsterkninger. Foreløbig ser det ut som om like gjerne Engelskmennene som tyskerne kan gjøre fremstøt. Flyangrepene på Malta er like voldsomme. Det meldes fremdeles om intens tysk aktivitet fra tysk side i sør-øst Europa i forbindelse til våroffensiven. Det blir opplyst at både Rumenerne og Ungarerne har måttet stille ytterligere 20 divisjoner hver til disposisjon for Hitler. av de ungarske styrkene er imidlertid halvparten rumenere fra Ungarsk Transylvania. Prøset på Bulgaria har såvidt en kan se hittil ikke ført til noe resultat. Det har vært voldsomme angrep på den Bulgarske kirkes overhode som blir beskyldt for å ha kontakt med de frie Serbiske troppene. Tysklands kurtisering av Frankrike er nå definitivt forbi. Dette fremgår ikke bare av de tyske kommentarene til Rion-prosessen, men også av henrettelsen av ialt 65 gisler, 20 i Tours, 25 i Rouen og 20 i Paris.

Stillehavet.

Den 28. februar begynte japanernes angrep på Java etter to dagers voldsomt sjøslag i Javasjøen. Flere svære japanske konvoier eskortert av et stort antall større og mindre krigsskip og over 500 fly ble angrepet av de samleallierte flåtekrefter i de ostindiske farvann. Med denne sin taktikk: å sette alt på et brett, kan japanerne utviltsomt opnå store fordeler i første omgang, men de svære tapene vil i det lange løp virke lammende.

De japanske flåtestyrker som angrep Java var overlegne både i antall og beskytning, og sjøslaget ente med japansk seier. Japanerne mistet ialt 8 krigsskip. 2 Nederlansk-Indiske kryssere ble senket. 20 japanske tr.skip ble senket, men det lyktes ca. 50 skip å nå fram å landsette sine tropper på 3 forskjellige steder på Java. Japanerne har fått landsatt ca. 1/4 million mann, men en regner med at ca. 100.000 mann er omkommet under senkningene. Japanerne har satt seg i besiddelse av viktige stykker av jernbanen som går langs nordkysten av Java og rykker nå delvis mot Batavia og Surabaja, delvis sørover mot den høye fjellkjeden som ligger langs hele øya og hvor de allierte regner med å måtte oppgi Batavia og Surabaja temmelig snart. Regjeringen er flyttet til Bandung, hvor også de alliertes hovedkvarter ligger, ved foten av fjellene. Det foreligger bare sparsomme opplysninger om forløpet av kampene, men det ser ut som de allierte har gått til voldsomme motangrep, i det siste. Det er grunn til å tro at de allierte styrkene på øya vil være istand til å yte motstand nokså lenge, noe som er av vesentlig betydning for at Australia skal kunne gjennomføre sine mest nødvendige forsvarstiltak og for at de store amerikanske sjøstridskrefter skal kunne nå fram til det vestlige Stillehavet.

General Wawell har forlatt Java og igjen overtatt sin gamle stilling som øverstkommanderende i India, mens øverkommandoen på Java er overlatt til nederlenderne. Dette er en naturlig konsekvens av Singapores fall. En kan ikke nå lenger snakke om et øst-asiatisk forsvarsområde, men om to: et indisk kinesisk og et øst-indisk, australsk - amerikansk. De amerikanske og filipinske styrkene på Luzon-øya har nå holdt sine stillinger i over to måneder, delvis takket være Mac Arthurs glimrende strategiske innsats. Det er nå inntrådt en pause i kampene, men det meldes om store japanske forsterkninger, og en kan derfor vente voldsomme kamper

i den nærmeste framtid. Samtidig har japanerne gått iland på en rekke av de andre filippinske øyene, hvor det i øyeblikket pågår kamper.

I Burma har det i 14 dager vært relativt stillstand i kampene, og japanerne har ennå ikke gått over Sittang-élva, til tross for at de i en uke har påstått at de stod i Rangoons forsteder. Men jernbanen Rangoon-Mandalay er nå avskåret. Det er tydelig at engelskmennene selv er forberedt på at Rangoon vil falle til slutt, og de treffer alle forberedelser til å oprette en ny front vestenfor byen. De benytter nå i full utstrekning sin "avviklings-taktikk", som i høy grad har hindret japanernes framrykning.

X

Rektor Loe ved Norges Landbrukshøgskole er avsatt. Nazistene har vistnok vanskeligheter med å finne en stedfortreder, - foreløpig er ingen oppnevnt.

X

Brever underslaes.

Vær oppmerksom på at privatbrev i den senere tid er blitt underslutt. En mann foretok foreleden en stikkprøve. Han var en aften hos noen venner hvor man diskuterte om det virkelig kunne være tilfellet at privatbrev ble tatt. For å bevise skrev verten samme aften et brev til mannen, som denne selv la i postkassen. Til dags dato har han ikke fått brevet. Men så var jo også mannen lærer ds.

X

Biskop Rommel,

en bror av generalen, blev forleden ved en "feiltagelse" slått ned og drept av S.S. folk i Tyskland. De trodde han var polsk, og polske biskoper behandles vanligvis slik.

X

På Gausdal høyfjellshotell blev for en tid siden 3 Oslogjester arrestert og ført til Lillehammer fengsel. Grunden var den at herrerne demonstrativt reiste seg fra sine plasser i den store salong og gikk til sine værelser da "Der Reichkommissar Terboven" beåret hotellet med et besøk.

X

Etter gjentatte klager til den tyske kommandant over tyskernes brutale oppførsel mot trikkekonduktørene og publikum ved trikkene i Drammen, har han gitt ordre til trikkeførerne at de skal stoppe for tyske soldater som vil med trikken såvel ved holdeplassene som utenfor disse, enten trikken er full besatt eller ikke. Hvis den allerede er full, skal et tilsvarende antall norske gå av for å gi sine plasser til de tyske soldater.

X

Han fornektet sin herre:

Bladet Nidares 11. april 1940. - intervju med finansminister Prytz:

Jeg må uten omsvøp gjøre oppmerksom på at denne utnevnelsen er mig helt ukjent. Når man gjennom sin tjenestepike, som lytter til radio, får høre at man er utnevnt til finansminister, må jeg si at utnevnelsen kommer overraskende. Jeg synes oppriktig talt, og jeg taler alvorlig, at hr. Quislin her har foretatt et noe overilet skritt. Såvidt jeg forstår er han personlig helt ansvarlig for proklamasjonen og jeg har underhanden ikke fått noen henvendelse om å tre inn i hans regjering. Proklamasjonen kommer, som sagt, på meg helt overraskende sier gidseier Prytz. Det var dengang. Da fornektet han, men nå tar han tiltak

Ordföreren i Oslo, Fritz Jensen - hadde på kommunens vegne innvitert som gjester til Festforestilling i Nationalteatret lørdag den 28/2-1942:

Fra Veivesetnet	400 stykker	hvorav møtte	4 stykker
" Parkveset	300	" " "	2 "
" Vannverket	88	" " "	0 "

Innbutt 788 stykker hvorav møtte opp 6 stykker

Det vil med andre ord sin 3/4 % fremmøte.

X

Det meddeles at den beryktede nazist Olaf W. Ferrmann, Sursöya Kull- og Koks, er blitt innsatt som viseformann i Norges Røde Kors. Dette må ha tilfølge at enhver skikket nordmann nå öyeblikkelig melder seg ut av Røde Kors. Gjør alle medlemmer de kjenner bekjent med dette.

Samme Ferrmann, som forövrig praler med å være medlem av det tyske naziparti siden 1933, er som de fleste N.S. medlemmer ikke så lite av en kjeltring og bedrager, hvilket die Wehrmacht nu også har fått erfare. Han hadde nylig för die Wehrmacht en sending kull og koks nordover pr. jernbane. Hver vogn ble fakturert för å inneholde 20 tonn. Jernbanens vogner tar imidlertid ikke mere enn 10 tonn, så tyskerne bestemte seg för kontrollering som brakte det resultat at hver vogn inneholdt 9,5 tonn. Men han slipper nokk straff. Han var nemlig en av de förste landsforrädere under tyskernes overfall den 9. april 1940. Og så er han en god venn av overböddelen Heinrich Himmler av hvem han i sitt hjem har et stort fotografi med dedikasjon.

X

Vi gå i siste nummer endel opplysninger angående Chat Noir. Vi kan nå meddele at Einar Rose er hemmelig medlem av N.S. Det er en selvfølge at alle hans turneer, forestillinger o.s.v. herretter boykottes.

Vi advarer enda engang Wiers Jensen og Håkon Johansen mot den altfor intime ömgang med Lied i Kulturdepartementet.

X

Statens Gymnastikkskole har nylig hatt ski-instruksjon på Sjursöen ved Lillehammer. Da det som avslutning på kurset skulde holdes et skirenn vegret de fleste seg mot å delta. Den skittviktige nazidirektör og kaptein Sverre Gröner truet imidlertid med at de som ikke deltok vilde bli utvist av skolen og at det også vilde bli tatt represalier overfor elevenes familie. De deltok da men kun med sakte fart. Hirdjentaen Helsing vandt. Hun har förövrig sammen med Sverre Gröner ved angiveri fått utvist en elev av skolen.

X

Dosent Emil Smith ble tilbudt en stilling i Kringkastingen med fyrstelig gasje. "Vi har bruk för en vittig hund" sa N.S.ledelsen. Vittig er jeg sa Emil Smith, men hund er jeg ikke, så den stillingen kan jeg ikke ta.

X

Avisene land t over har i den siste tid fått tysk ordre om å sette dödsannonser gratis på tekstsiden over falne "nordmenn" i Tysklands kamp på östfronten. Tyskerne tror vel at dette skal gjøre et visst inntrykk, men vet ikke at vi norske, når det nye Norge virkelig blir til, ikke har bruk för slike innbyggere som gikk overfallsmennenes erend og kjempet för ham mot Norges virkelige befrielse.

X

På en forespörsel fra Centraladministrasjonen har politimesteren i Aalesund svart at han ikke kan avse noen politikonstabler da 1/3 av hans styrke er

Isk Slottet.

Efterat Biskop Berggrav 24/2 telegrafisk hadde fått sin avskjeds-ansøknin~~g~~ innvilget, blev han innen dager senere innaklt til møte på Slottet, hvor foruten Quisling, Jonas Lie og Hagelin med drabant~~er~~ var tilstede. Biskoppen ble forhørt i 5 stive kvarter. At møtet ikke var noen behagelig, er kanskje ikke nødvendig å framheve. Særlig interessert var inkvisitorerne i biskoppens forhold til Administrasjonsrådet. N.S. vil ha det til at dette blev dannet på initiativ av Biskop Berggrav og Høyesteret justitarius Pal Berg, hvilket ikke er riktig. Quisling og hans menn anstrenger seg imidlertid til det ytterste for å få istand et slags bevis for at det er tilfelle. Det later til at det er den nenes~~te~~ utvei de ser til å få tatt knekken på biskoppen og Pal Berg. For Quisling til et noenlunde plausibelt bevis, skal de to N.S. arvfiender dømmes for "denne forbrytelse (d.s. utelukkelse fra makten i aprilagene) som aldrig kan tilgis eller glemmes". Na har imidlertid Biskop Berggrav i sitt eie et brev fra den daværende tyske minister dr. Brüner, hvori denne anmoder om biskoppens hjelp til å danne administrasjonsrådet m.a.o. det beste bevis for biskoppens "uskyld", en kan tenke seg. Quisling vet meget godt at dette brev eksisterer, og forlangte under forhøret at biskoppen skulde utlevere det. Det kan jeg ikke, sa biskoppen, for det er ikke tilgjengelig. Quisling forlangte da å få vite navnene på de personer som foruten biskoppen skulde være "medskyldige" i dannelsen av rådet. "Det vil jeg ikke svare Dem på", sa biskoppen. Bære sa meget kan jeg si. Dem at 2 meget fremtredende N.S. medlemmer var med. Ingen av "regjeringen" våget å spørre videre. Biskoppen har så snart Quisling om hvordan han bevisst kunne forfalske biskoppens avskjedsansøknin~~g~~ og tvinge avisene til å skrive at han hadde fått avskjed når Quisling i telegram til han selv sier: Deres avskjedsansøknin~~g~~ vil bli behandlet o.s.v.? "Vi i N.S. ser det slik" svarte Quisling "Da har jeg ikke noe mere å si her" sa biskoppen. Men de blev Quisling først for alvor forbittret. "De tredobbelte landsforræder" skrek han. "De fortjent å bli halskuget." "Varsøge" sa biskoppen, her har Demig jo, Quisling lot seg imidlertid gå, vel vitende om at krumes der et hår på biskoppens hodet er ingen av "regjeringsmedlemmene" trygge en time lenger. Straks etter at biskoppen var kommet hjem, innfant 6 menn fra Statspolitiet seg og foretok husundersøkelse i bispegården for å finne brevet fra ministeren Brüner. Men det er ikke tilgjengelig.

X

Is Ullevål er det nå bare 5 syke fanger igjen, efterat en tysk fange, som skulde helbredes, for han skulde skytes, forleden rømte ut gjennom vinduet entret med takrennen og kom seg vekk. Da den norske vakt oppdaget at tyskeren var flyktet, blev han så forskrekket at han kastet uniformsfrakken og kom seg avgående han også. Ingen har siden sett noen av dem. Efter denne siste hendelse er det nu blitt tysk vaktchef for den norske vakt på Ullevål. Mulighetene for å gi fangene en human behandling er dermed blitt sterkt forminsket. Saledes blev en meget syk nordmann forleden dag bragt ian lenket sammen med en norsk polititjant. Den tyske vaktchef gav ordre om at fangen skulde bades. Men da det den dag var noe i veien med centralfyringen, så badeværelset var isholdt og der ikke fantes en drøpe vann vendt på selv den norske vakt som sykepleiersken på det indsigste den tyske vakt om å la patienten få slippe. De hevdet at det var livsfarlig å utsette fangen for et isholdt bad så syk som fangen var, men en tysker fornekter seg ikke. Fangen ble badet. Om han står det over vet vi ennå ikke.

X

Som ny biskop i Agder etter Maron er tilsatt svogeren til Gudbrand Lunde, herr Kristian Hansteen. At det ikke vil bli så lett for den nye biskop vidner følgende telegram til Gudbrand Lunde av 7. ds. "Efter orientering her uholdbart for mig å svarte administrasjonen av Agder bispedømme. Fortsettelse av regjeringens nuværende kirkepolitiske linje, fører under ingen omstendigheter frem, Sett allt inn på total kursendring. Dypt alvor! Kristian Hansteen (sign).